

عنوان کتاب :

هوش و استعداد معلمی ویژه کنکور فرهنگیان

مبانی و اصطلاحات اندازه گیری هوش
درسنامه جامع و خلاصه
تست های سراسری و تالیفی
آزمون های فصل به فصل
آموزش تصویری تست ها

ماهلین
با تلاش و کوشش گروه آموزشی کنکورسلام

کنکور سلام
مدرسه ی علاقه مندان فرهنگیان

چاپ اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲

سرشناسه : انصاری، محمد

عنوان و نام پدیدآورندگان: هوش و استعداد معلمی ویژه کنکور فرهنگیان / علیرضا فراهانی؛ ریحانه اخوان؛

فائزه شکوهی

مولف : محمد انصاری

مشخصات نشر: تهران، ماهلین، ۱۴۰۲

شابک: ۶-۱-۹۱۱۳۵-۶۲۲-۹۷۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

ناشر: ماهلین

عنوان کتاب: هوش و استعداد معلمی ویژه کنکور فرهنگیان

مؤلف: محمد انصاری

تایپ و صفحه آرایی: انتشارات ماهلین

مصحح: ریحانه خورسندی

ویراستار علمی: فهیمه رئیسی

تصویرگر: ساناز موسوی فر

نوبت چاپ : اول

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۹۰۰۰۰ تومان

تقديم به تو ♥

آموزگار اگر چه خداوندگار نیست   بعد از خدای، برتر از آموزگار نیست

مقدمه ناشر

سلام به روی ماهتون... 😊

صدای من رو از آسمان نشر ایران می‌شنوید ، از ماهلین...

از ماهی که هدفش نوری نو برای توسعه ی دبیر هست ✨

ماهلین می‌گه...

وقتی ردپای خدا را در زندگی پیدا کردم، فهمیدم می توانم پاهایم را از گلیمم درازتر کنم و خواسته هایم از قد خودم بزرگتر باشند، حتی آرزوهای محال. وقتی لبخند خدا را در میان دعاهایم دیدم، "ترس" برایم معنایش را از دست داد و جایش را "ایمان" پر کرد. وعده ی خدا این است: دستانت را به من بده، تا فتح کنی دنیا را و ممکن کنی، ناممکن ها را و بدست بیاوری دست نیافتنی ها را، پس خود را به خدا بسپار.

اگه خواستی با ماهلین در ارتباط باشی و ستاره پر نور ما باشی ✨

شماره تماس

۰۹۱۲۴۴۹۰۶۲۵

۰۲۱۶۶۰۹۱۲۴۱

ماه‌لین

آدرس پیج و کانال تلگرام

Mahlin_books

فهیمه رئیسی

ماه‌لین | ماه آسمان نشر ایران ✨📖

مقدمه مولف

تقریباً از سال ۱۳۹۸ یعنی سه سال بعد از قبول شدنم تو فرهنگیان تصمیم گرفتم به حوزه کنکور وارد بشم و از همون ابتدا حتی زمانی که خبری از کنکور اختصاصی هم نبود سیستم مشاوره و جذب دانش آموز رو صرفاً برای علاقمندان به فرهنگیان در نظر گرفته بودم و این سبب شد با همکاران دانشجومعلمی در ارتباط باشم که دانش آموزان سال های پیش خودم بودند یا دانشجو معلم شده بودند و در دوره تربیت مشاور مون شرکت کردند .

وقتی برای اولین بار حرف از برگزاری کنکور اختصاصی شد ایده تالیف منابع اختصاصی رو در ذهنم می پروروندم ولی هیچ اطلاعاتی در رابطه با چگونگی تالیف کتاب ، اینکه کجا برم ، پیش کی برم ، به کی بگم تست طرح کنه و کلی سوال دیگه تمام وجودمو فرار گرفته بود و خیال می کردم سردرگم ترین آدم روی زمینم ، به هر حال باید پذیرفت هیچکس در شروع خوب و کامل نیست و فقط با تلاش و شکست هاست که می تونیم نسخه بهتری رو ارائه بدیم .

از زمان اعلام دقیق منابع کنکور اختصاصی فقط ۸۰ روز طول کشید تا همه اون چیزی که در این کتاب می بینید رو با صرف هزینه برای بررسی منابع موجود ، جست و جو و کمک گرفتن از اساتید بدست بیارم ، در کانال ها و پیج های فرهنگیان اطلاعیه گذاشتیم ، به شاگردان قبلی مون گفتیم و حتی دانش پذیران دوره های تربیت مشاور که اگر مایل هستین ما چنین برنامه ای داریم و می خوایم منبع تالیف کنیم و دنبال رفیق و همکار می گردیم .

همه چیز اونقدر قشنگ پیش رفت و آدم های حرفه ای تو این مسیر کنارمون قرار گرفتند که شاید هیچوقت فکرشو نمی کردم این کتاب تا این حدی که در اختیار شماست فوق العاده و کاربردی باشه و جا داره از همشون همینجا تقدیر کنم که اگر نبودند چنین کتابی هم نبود ، این تازه شروعشه...

محمد انصاری

بیست و نه بهمن هزار و چهارصد و دو خورشیدی

اسامی همکاران مولف کتاب هوش و استعداد معلمی

علیرضا اسفینی فراهانی

عضو و سرپرست گروه تالیف
دانشجوی آموزش ابتدایی فرهنگیان

فائزه شکوهی

تالیف درسنامه و گردآوری تست
دانشجوی آموزش کار و فناوری

محمد انصاری

مدیر و ناظر کیفی تالیف
سرپرست آکادمی کنکور سلام

انتشارات ماهلین

تایپ، صفحه آرایی و طراحی

امیرحسین جعفری

ویراستار محتوا و متن
دانشجوی آموزش ابتدایی فرهنگیان

ریحانه اخوان

تالیف درسنامه و گردآوری تست
دانشجوی آموزش ریاضی

ویژگی های کتاب هوش و استعداد معلمی کنکورسلام

با توجه به عدم اعلام دقیق منبع طرح سوال درس هوش و استعداد معلمی و از آنجایی که این درس با داشتن ضریب ۳ نقش بیشتری را در دفترچه ویژه کنکور فرهنگیان ایفا خواهد کرد ، با بررسی هایی که از همه منابع و آزمون های مرتبط با هوش در سطح ایران داشتیم به دنبال تالیف منبع بی نقصی بودیم که ضمن کمک به یادگیری بتواند به پرورش چند ساحتی هوش نیز با تمارین و سوالاتی که در این کتاب قرار داده شده بپردازد و این اطمینان وجود دارد که با مطالعه و حل تست های این کتاب و استفاده از خدمات کم نظیری که در کانال اختصاصی دوره در پلتفرم تلگرام ارائه می شود بتوانید بالاترین درصد را بین رقبایی که در ورود به فرهنگیان با آن ها رقابت می کنید را به دست بیاورید.

درسنامه قوی

با توجه به در دسترس نبودن درسنامه در فضای این درس ، بیشترین تمرکز کتاب بر روی آموزش درسنامه و نحوه مواجهه با هر یک از سوالاتی که ممکن است در زمینه هوش مورد پرسش قرار بگیرد تا داوطلب بتواند نسبت به آن پیش فرض اولیه ای در ذهن خودش داشته باشد .

تست آموزشی طبقه بندی شده

باکس هایی رو شامل میشه که برای یادگیری بهتر در پایان هر بخش آمده است تا نحوه مواجهه با رویکرد مورد پرسش را به شما توضیح دهد و با توجه به طبقه بندی بودن تست ها به یادگیری مفهومی که در درسنامه توضیح داده شده بسیار کمک می کند .

آموزش تصویری درسنامه

برای درک بهتر مفاهیم هوش و استعداد معلمی درسنامه های کتاب را در قالب فایل تصویری ضبط شده تا اگر با خواندن درسنامه هم مفهومی رو متوجه نشدید بتونید با مراجعه به درسنامه ویدیویی و توضیح استاد یادگیری خودتون رو تثبیت کنید .

کانال و گروه اختصاصی رفع اشکال

در صورتی مواجهه با هر گونه سوال و ابهامی در رابطه با سوالات هوش این کتاب پیشنهاد ۲۴ ساعته دارد و می توانید با ارسال سوال در گروه رفع اشکال در سریع ترین زمان ممکن پاسخ خودتون رو دریافت کنید تا توانسته باشیم همه ی چالش های شما را در این زمینه حل کنیم .

کلید و پاسخنامه تشریحی

از بزرگ ترین ضعف هایی که همه منابع مرتبط با هوش و استعداد داشتند عدم پاسخنامه تشریحی در جزوه یا کتاب شان بوده که سعی شده در این کتاب سوالات هم دارای کلید پاسخگویی و هم پاسخنامه تشریحی باشند .

باکس تست جامع فصل به فصل

در پایان هر فصل تست های ترکیبی از همه بخش ها آورده شده تا به تثبیت یادگیری کمک کند و با قرار دادن شما در چالش حل سوال و مواجه شدن با آن مواردی ناقصی که در زمان مطالعه اولیه وجود داشته را برطرف کند .

باکس ایکویوسان

ایکیوسان ها نکات مهمی هستند که به صورت ویژه به آنها پرداخته شده است. و پاسخ بسیاری از سوالات آزمون های گذشته بر همین نکات مهم استوار بوده است. در پایان فصل تمام ایکویوسان ها جمع آوری شده است تا دسترسی شما به این نکات مهم راحت تر باشد.

جدول گاما

خلاصه درسنامه ها همراه با مثال های ساده برای مرور و یادآوری شما در این جدول ها قرار داده شده است تا در دوران جمع بندی به شما کمک کند تا کل درسنامه ها را مطالعه نکنید.

نحوه استفاده از کتاب هوش و استعداد معلمی کنکورسلام

- مادهٔ امتحانی "هوش و استعداد معلمی" طبق اعلام قبلی وزارت آموزش و پرورش با ضریب ۳ در دفترچه اختصاصی دانشگاه فرهنگیان اعمال می‌شود. در این ماده آزمون جنبه‌های شناختی و تحلیلی این استعداد، با هدف سنجش توانایی‌های ذهنی داوطلبان همانند قدرت درک، قدرت تجسم، تحلیل، استدلال و استنتاج آن‌ها، در کنکور مبنای طرح سؤال قرار می‌گیرد. سؤالاتی از جنس درک مفهوم متن، استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی، طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها، انجام مقایسه‌های کمی و حل مسائل عددی، نمونه‌هایی از سؤالات این عنوان امتحانی هستند. بنابراین با توجه به اینکه هدف از سؤالات مربوط به این عنوان، سنجش توانایی ذهنی و طبیعی است نه سنجش دانش اکتسابی دانش‌آموزان، این عنوان فاقد منبع است.

- مولفان این کتاب بر اساس اطلاعاتی که در رابطه با آزمون اندازه‌گیری هوش در سر تا سر دنیا وجود دارد و بطور ویژه در آزمون‌های مدارس سمپاد (تیزهوشان)، کنکور ورودی مقطع دکتری و همچنین آزمون‌های استخدامی دستگاه‌های اجرای در ایران بطور کلی ماهیت اندازه‌گیری هوش را به ۵ دسته تقسیم کرده اند:

(۱) درک مطلب

(۲) سؤالات منطقی

(۳) سؤالات تحلیلی

(۴) سؤالات کمی

(۵) سؤالات تجسم

- از آنجایی که این درس یکی از دروس تخصصی شما به شمار می‌رود مطالعه آن ضروری است و نیازمند یادگیری مهارت‌های خاص خود است. ما اعتقاد داریم توانایی‌های هیچ فردی کامل و ذاتی نیست لذا این توانایی‌ها قابل پرورش است؛ بر همین اساس این مهارت‌ها جز با مطالعه و تمرین حاصل نخواهد شد.

- برای پاسخ دادن به این سؤالات قطعاً در کنار تمرین به استعداد فردی نیز نیاز است؛ و برخی با وجود مطالعه این درس نمی‌توانند نمره مناسبی از آن کسب کنند پس مطالعه این کتاب را به شما توصیه می‌کنیم.

شناسنامه سوالات هوش و استعداد معلمی

در حال حاضر تعداد سوالات این درس و زمان اختصاص یافته با آن در دفترچه ویژه کنکور اختصاصی دانشگاه فرهنگیان مشخص نیست اما با توجه به سابقه برگزاری در مجموع این درس احتمالاً شامل ۳۰ سؤال و ۶۰ دقیقه زمان می باشد که سرعت عمل در کنار دقت در یافتن پاسخ صحیح، رمز موفقیت شماست.

تعداد سوالات بخش‌های مختلف آزمون احتمالاً به شرح زیر است:

- در بخش درک مطلب ۲ متن که از هر یک ۴ سؤال مطرح می‌شود.
  - در بخش استدلال منطقی یا تجسمی با ۷ تست روبه‌رو می‌شویم.
  - در بخش تحلیلی با ۲ مجموعه ۴ سؤالی (۸ سؤال) روبه‌رو می‌شویم که مجموعه اول ساده و مجموعه دوم دشوار است.
  - بخش کمی شامل ۴ بخش و دارای ۷ تست است ←
- ۱ سؤال هوش، ۱ سؤال مقایسه‌ای، ۳ سؤال حل مسئله، ۲ سؤال محاسباتی.

بخش اول: کلامی و یا غیرشکلی

۱- **طبقه بندی کلمات:** در این گونه تست های کلامی معمولاً یا کلمات از حیث ظاهری و ساختار با هم ارتباط دارند یا از حیث معنی لغوی یا کاربرد در یک علم خاص و همواره یکی از گزینه ها با بقیه فرق دارند .

۲- **کلمات متضاد و مترادف:** در بخش کلامی آزمون‌های هوش معمولاً تعدادی از سؤالات به کلمه متضاد و مترادف اختصاص می یابند، هر چند که این گونه سؤالات بیشتر در زمره سؤالات ادبیات فارسی است ولی از جهاتی می‌توان آن ها را جزء سؤالات هوشی قرار داد. در این گونه سؤالات یک کلمه در متن داده شده و از شما خواسته می‌شود که متضاد یا مترادف را در بین چهار گزینه پیدا کنید .

۳- **نسبت کلمات:** یکی دیگر از تست های هوش نسبت کلمه یا اسمی با کلمه یا اسم دیگر است. بنابراین انواع تست ها از جمله نسبت صفت به موصوف یا موصوف به صفت، نسبت بزرگی یا کوچکی، نسبت هم مجموعه ای، نسبت عضویت، نسبت هم نسخ بودن را باید ملاحظه کرد .

۴- **درک مطلب:** گاهی یک عبارت یا متن داده می شود و از آن سؤالات استخراج می شود که باید رابطه گزینه ها با معانی کلمات و عبارات متن از حیث معنایی یا یکی از نسبت ها را جست وجو کرد. در این گونه سؤالات رابطه های لفظی یا معنوی و گاهی ایهام و استعاره هم مدنظر قرار می گیرد .

۵- **مغالطه ها:** در برخی از تست ها نوعی مغالطه لفظی یا معنایی به کار رفته است که رایج ترین آن ها مغالطه عبارت است. مثلاً در عبارتی مرجع ضمیر یک ضمیر را مورد سؤال قرار می دهد. با کمی دقت و قرار دادن ویرگول در آخر جمله اول می توان به فهم معنای دقیق رسید. معمولاً علائم نگارشی در این گونه سؤالات بسیار مؤثرند .

۶- **تحلیل و استنباط:** برای شما متنی با تعدادی قوانین و شروط را در نظر می گیرند. و از شما سوالاتی می پرسند شما باید این داده ها و قوانین و شروط را لحاظ کنید و به پاسخ دست بیابید.

بخش دوم: تصویری (غیرکلامی)

این بخش تصویری (غیرکلامی) است که انواع مختلف اشکال را تحت پوشش دارد مانند رابطه بین شکل ها، چرخش اشکال، نسبت شکل ها، استدلال مکانیکی، ترکیب شکل ها، شمارش شکل ها، شباهت شکل ها، گسترده اشکال و حجم ها .

◀ بخش سوم: کمی

در بخش کمی، همانطور که از اسم آن پیداست، آموخته‌های شما در زمان تحصیل در زمینه‌های ریاضی، هندسه و فیزیک، مورد آزمایش قرار می‌گیرد. در این بخش سعی کرده‌ایم به منظور یادآوری و سهولت فرآیند یادگیری، آموزش خود را بر مبنای مثال‌های کاربردی متمرکز کنیم.

بنابراین در تست‌های خوش به نکات ذیل باید توجه کرد:

- ۱- تمرکز کامل بر روی گزینه‌ها برای کشف رابطه آن‌ها با همدیگر و رابطه‌شان با سؤال
- ۲- روش سلیبی به طوری که تک تک گزینه‌ها را با توجه به سؤال کنار بگذاریم و گزینه صحیح باقی بماند.
- ۳- روش ایجابی که این روش زمان کمتری از ما می‌گیرد در این صورت بلافاصله پاسخ صحیح را انتخاب می‌کنیم.
- ۴- داشتن معلومات عمومی به ویژه در زمینه حل مسئله و روش‌های حل مسئله
- ۵- داشتن معلومات ریاضی به ویژه نسبت‌های ریاضی و کسری برای سؤال‌های مربوط به روابط عددی
- ۶- تجسم قوی در مورد اشکال به دلیل انتزاعی بودن آن‌ها و کشف رابطه آن‌ها با همدیگر
- ۷- داشتن مهارت در مفاهیم پایه و اولیه ریاضی
- ۸- تمرین و تکرار در سؤالات الگوها و کشف برخی قواعد میان آن‌ها که به پاره‌ای از آن‌ها اشاره کردیم.
- ۹- از همه مهم‌تر داشتن علاقه به بازی‌های ریاضی و حل تمرین‌های هوش مانند بازی سودوکو.
- ۱۰- داشتن اعتماد به نفس و پرهیز از اضطراب و اعتماد به اینکه من می‌توانم.
- ۱۱- توجه به رسم تصویر و بیانات سوال و تبدیل آنها به شکل‌های ساده قابل فهم
- ۱۲- تصویر انتزاعی در مورد اعداد و اشکال و تجسم حالت‌های آن‌ها.
- ۱۳- در تست‌های هوش توجه به ابعاد مختلف کلمات و اعداد مهم‌تر است. یعنی هر گونه نسبت و رابطه ریاضی و ادبی و اجتماعی را ممکن است در سؤالات لحاظ کنند.
- ۱۴- در تست‌های هوش قاعده دقیقی نمی‌توان ارائه داد چون اقسام مختلف دارند ولی کسی که تمرین کرده باشد و قدرت تمرکز و تحلیل ذهنی قوی داشته باشد موفق است.
- ۱۵- تست‌های هوش با توجه به شرایط سنی افراد متفاوت است و ما در این کتاب سطوح مختلف را لحاظ کرده‌ایم. یعنی هم برای آزمون ورود به مراکز دولتی و خصوصی و هم ورود به دانشگاه، حتی در مقاطع بالاتر، و از آنجایی که شرکت کنندگان در یک آزمون استخدامی از سطوح علمی و رشته‌های تحصیلی مختلفی برخوردارند لذا سطوح سؤالات این کتاب نیز برای استفاده همگان مختلف دیده شده است.

فهرست کتاب

<p>فصل دهم : هوش سه بعدی</p> <p>۲۲۸..... تاس ها</p> <p>۲۳۱..... شمارش مکعب ها</p> <p>۲۳۲..... سطوح تماس</p> <p>۲۳۲..... عبور از شکاف</p> <p>فصل یازدهم : اعداد</p> <p>۲۴۶..... چگونگی حل مسئله اعداد</p> <p>۲۴۶..... تعریف اعداد</p> <p>۲۴۸..... بخش پذیری</p> <p>۲۴۸..... عبارت های جبری</p> <p>۲۴۹..... حل مسائل معادله</p> <p>۲۴۹..... دستگاه معادلات</p> <p>۲۴۹..... دستگاه ۲ معادله ۲ مجهولی</p> <p>فصل دوازدهم : سودوکو</p> <p>۲۵۹..... سودوکو</p> <p>۲۶۲..... مسائل ریاضی</p> <p>فصل سیزدهم : زمان و سرعت و موقعیت</p> <p>۲۸۰..... ساعت</p> <p>۲۸۱..... تقویم</p> <p>۲۸۲..... جهت</p> <p>۲۸۳..... سرعت</p> <p>۲۸۴..... سرعت نسبی</p> <p>فصل چهاردهم : هندسه</p> <p>۳۰۱..... مثلث</p> <p>۳۰۱..... خواص عمومی مثلث</p> <p>۳۰۱..... تشابه و تساوی مثلث</p> <p>۳۰۲..... مثلث های خاص</p> <p>۳۰۳..... قضیه تالس و عکس آن</p> <p>۳۰۴..... دایره</p> <p>۳۰۴..... کمان و وتر</p> <p>۳۰۵..... چهارضلعی ها</p> <p>فصل پانزدهم : الگوها</p> <p>۳۳۷..... دنباله حسابی</p> <p>۳۴۰..... دنباله هندسی</p> <p>فصل شانزدهم : میانگین و احتمال</p> <p>۳۵۱..... شمارش بدون شماردن</p> <p>۳۵۱..... اصل جمع و اصل ضرب</p> <p>۳۵۵..... فاکتوریل</p> <p>۳۵۷..... جایگشت</p> <p>۳۵۸..... ترتیب و ترکیب</p> <p>۳۶۱..... میانگین</p> <p>فصل هفدهم : تناسب و درصد</p> <p>۳۷۰..... درصد</p> <p>۳۷۱..... تناسب و انواع آن</p> <p>۳۷۳..... تغییرات درصد</p>	<p>فصل اول : کلمه و جمله</p> <p>۱۲..... معنی واژه ها</p> <p>۱۳..... جایگذاری واژه در جمله</p> <p>۱۵..... جمله</p> <p>۱۶..... پاراگراف سازی</p> <p>فصل دوم : رمز گذاری و حروف الفبا</p> <p>۳۶..... رمزگذاری و حروف الفبا</p> <p>۳۷..... مرتب کردن بر اساس حروف الفبا</p> <p>۳۹..... ساخت واژه با معنی</p> <p>۳۹..... کدگذاری دستگاه</p> <p>۴۰..... کدگذاری کلمات با کلمات</p> <p>۴۰..... کدگذاری با زبان فرضی</p> <p>فصل سوم : تناسب</p> <p>۵۳..... تناسب کلامی</p> <p>۵۴..... تناسب مجموعه ای</p> <p>۵۴..... تفاوت و تناسب</p> <p>فصل چهارم : درک مطلب</p> <p>۶۹..... درک مطلب</p> <p>۷۰..... انواع سوالات درک مطلب</p> <p>فصل پنجم : منطق</p> <p>۹۲..... منطق</p> <p>۹۷..... نمودار</p> <p>فصل ششم : تحلیل</p> <p>۱۲۳..... چینش</p> <p>۱۲۶..... گراف</p> <p>۱۲۹..... گروه بندی</p> <p>فصل هفتم : کفایت داده</p> <p>۱۵۸..... نسبت خانوادگی</p> <p>۱۶۱..... کفایت داده</p> <p>فصل هشتم : روابط اشکال</p> <p>۱۷۶..... رابطه شکل ها</p> <p>۱۷۷..... چرخش اشکال</p> <p>۱۷۸..... نسبت شکل ها</p> <p>۱۷۹..... ترکیب شکل ها</p> <p>۱۷۹..... بررسی تصویر ها</p> <p>فصل نهم : هوش دو بعدی</p> <p>۲۰۵..... چرخش</p> <p>۲۰۵..... جهت چرخش</p> <p>۲۰۷..... تصویر در آینه</p> <p>۲۰۷..... ساعت در آینه</p> <p>۲۰۸..... شکل در اب</p> <p>۲۰۹..... تا کردن کاغذ شفاف</p> <p>۲۰۹..... سوراخ کردن کاغذ تا شده</p> <p>۲۱۰..... تانگرام</p> <p>۲۱۱..... شمارش اعضا شکل</p>
--	--